T-4

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona- Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona “, broj: 7/10 i 3/23), na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 87. sjednici, održanoj dana 27.06.2025. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K

I.

Prihvata se Mišljenje Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice o Nacrtu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, broj: 09-02-11294-1/25 od 17.06.2025. godine, koji je kantonima dostavljen na mišljenje od strane Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

II.

Zaključak sa Mišljenjem iz tačke I. upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02- 02- 12627 /25
Datum, 27.06.2025. godine
Zenica

PREMIJER
po ovlaštenju
Dženana Čišija

DOSTAVLJENO:
1x Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice,
1x Stručna služba Skupštine,
1x a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU POLITIKU I IZBJEGLICE

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA - DOBOJ CANTON
MINISTRY OF LABOR, SOCIAL AFFAIRS, THE DISPLACED & REFUGES

ZENIČKO DOBOJSKI KANTON
VLADA
n/r Premijera
n/r Sekretara

Broj: 09-02-11294-1/25
Zenica, 17.06.2025. godine

PREDMET: Mišljenje o Nacrtu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba

Federalno ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice je uz akt broj: 03-02/1-2675/22 JKB od 29.05.2025. godine skupštinama kantona dostavio tekst Nacrta Zakona o posredovanju u zapopšljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba (u daljem tekstu: Nacrt Zakona), budući da je oblast socijalne politike u zajedničkoj nadležnosti federalne vlasti i kantona, u skladu sa članom III.2 i III.3 Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Aktom Stručne službe Skupštine, broj: 01-02-11294-1/25 od 05.06.2025. godine, i aktom Stručne službe Vlade broj: 02-1-02-11294-2/25 od 11.06.2025. godine ovom ministarstvu je kao resornom dostavljen na mišljenje tekst Nacrta Zakona.

Nakon razmatranja dostavljenog teksta Nacrta Zakona ovo ministarstvo u okviru svoje nadležnosti daje sljedeće:

M I Š LJ E NJ E

U **članu 1**. kao predmet Zakona pored definicije i statusa nezaposlene osobe, uvodi se i definicija i status osobe bez zaposlenja.

Budući da su ova dva pojma sinonimi i da imaju doslovno isto značenje, a daljim razmatranjem teksta Nacrta Zakona je evidentno da su osobe koje su na evidenciji službi za zapošljavanje i koje su aktivne u traženju posla definisane pojmom nezaposlena osoba, te da su osobe koje su također na evidenciji, ali nisu aktivne u traženju posla definisane pojmom osoba bez zaposlenja, smatramo da bi njihovo razdvajanje trebalo adekvatnije definisati, a s ciljem izbjegavanja činjenja grešaka pri evidentiranju istih.

U **članu 4**. stav (4) potrebno je definisati maksimalnu visinu i vrstu novčane naknade ili drugih primanja koje može ostvariti osoba po osnovu angažovanja po programu mjera za brže zapošljavanje, stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju ili obuku koju organizuje služba za zapošljavanje ili Federalni zavod, ili stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, a da se takva naknada, odnosno primanje, ne smatra dohotkom u smislu stava (2) tačka a) ovog člana. Ovo iz razloga što se na ovaj način ostavlja prostor za zloupotrebe, posebno kod primjene instituta stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa, u smislu da se poslodavci češće odluče na angažovanje osoba po osnovu stručnog osposobljavanja u odnosu na prijem pripravnika u radni

odnos, u kom slučaju se angažovanoj osobi po osnovu stručnog osposobljavanja ne priznaje staž osiguranja i u kom su obaveze poslodavca po osnovu tog angažmana daleko manje, budući da tada nije u obavezi oplaćivati doprinose po osnovu radnog odnosa za angažovanu osobu.

U **članu 6.** koji reguliše prestanak statusa nezaposlene osobe, potrebno je:
- u stavu (1) tačka b) broj odbijanja odgovarajućeg posla vratiti na tri, te eventualno odrediti vremenski rok u kojem se toleriše odbijanje dva, odnosno tri posla uzastopno, budući da realno postoji mogućnost da se nezaposlenoj osobi u jako kratkom periodu ponude dva posla, a koja je iz objektivnih razloga primorana odbiti, te precizno definisati šta podrazumijeva „opravdani razlog" radi pravilne primjene odredbe;
- u stavu (1) tačka d) precizno definisati šta se smatra pod postupanjem koje uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca, te u istoj tački iza riječi „poslodavca" izuzetak koji je naveden kao opravdan razlog za odbijanje zaposlenja ne smatramo najbolje definisanim, budući da nezaposlena osoba u najvećem broju situacija nije upoznata sa činjenicom da poslodavac ne izmiruje obaveze po osnovu radnog odnosa prema ostalim zaposlenicima;
- u stavu (1) tačka e) na kraju teksta brisati „;" i dodati „ , izuzev lica koja su zatečena po osnovu angažovanja po programu mjera za brže zapošljavanje, stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju ili obuku koju organizuje služba za zapošljavanje ili Federalni zavod, ili stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa;"
- u stavu (1) tačka r) brisati osoba kojoj miruju prava i obaveze kao studenta budući da ne ostvaruje prava po osnovu statusa studenta, sve do ponovnog aktiviranja istog;
- stav (6) prebaciti u član 4. budući da se istim definišu naknade koje se ne smatraju prihodom u smislu člana 4. stav (3) tačka a);

U **članu 7.** stav (1) tačka k) brisati osoba kojoj miruju prava i obaveze kao studenta budući da ne ostvaruje prava po osnovu statusa studenta, sve do ponovnog aktiviranja istog.

U **članu 10**. koji se odnosi na Upravni odbor Federalnog zavoda vratiti odredbu iz Prednacrta Zakona kojom se definiše način na koji se bira sastav svih članova Upravnog odbora, budući da ovim Nacrtom Zakona nije definisano, osim za dva člana i to iz reda reprezentativnog sindikata i reprezentativnog udruženja poslodavaca.

U **članu 12.** nije definisano na čiji prijedlog Vlada Federacije imenuje i razrješava dužnosti direktora Federalnog zavoda, te predlažemo da se vrati odredba da se imenuje i razrješava na prijedlog Ministarstva.

U **članu 15**. stav (1) tačka e) iza riječi „i pojedincima" dodati riječi: „u saradnji sa Fondom za proesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom";

U **članu 15**. stav (1) tačka f) riječi „ i njihovo ponovno zapošljavanje" zamijeniti riječima: „ i posredovanje u njihovom ponovnom zapošljavanju" budući da se služba bavi posredovanjem, a poslodavci zapošljavaju.

U **članu 24**. stav (2) jasno definisati na koji način Služba za zapošljavanje objavljuje podatke o svojim aktivnostima, kao i koje aktivnosti je obavezna dati na objavu, tj. da li te aktivnosti podrazumijevaju i finansijske izvještaje ili analizu rezultata rada u toku izvještajne godine.

U **članu 32**. koji definira visinu novčane naknade, potrebno je:
- u stavu (3) definisati kada i na koji period ove osobe na koje se ovaj stav odnosi stiču pravo na novčanu naknadu, a da nije u koliziji sa stavom (2) tačka k) ovog člana Nacrta Zakona.

- u stavu (4) jasno definisati šta podrazumijeva program mjera za socijalno zbrinjavanje osoba koje su u procesu stečaja, likvidacije, restrukturiranja i privatizacije ostale bez posla, koji su uslovi da osoba bude korisnik tog programa, te izjednačiti visinu njihove naknade sa ostalim korisnicima novčane naknade, gdje je potrebno definirati istu osnovicu, budući da se isključivo za ove osobe kao osnovica predviđena prosječna plaća iz prethodne godine, dok je za ostale korisnike osnovica prosječna plaća u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa.
Također smatramo da, ukoliko se program mjera socijalnog zbrinjavanja ovih osoba odnosi na uvezivanje radnog staža kroz uplatu doprinosa po osnovu radnog odnosa, to ne može biti razlog zbog čega im se dodjeljuju manja prava u odnosu na ostale nezaposlene osobe, posebno iz razloga jer nisu sami uzrokovali činjenicu da nisu ostvarili sva zakonska prava iz radnog odnosa.

U **članu 40**. stav (6) tačka a) na kraju rečenice dodati riječi „prije isteka ugovora o radu".

U **članu 43.** stav (2) definisano je da se opravdani razlozi iz stava (1) istog člana utvrđuju na osnovu pravosnažne odluke nadležnog organa, te sugeriramo da se razlozi iz tačke c) i f) ne utvrđuju pravosnažnim odlukama nadležnih organa.

U **članu 44**. koji definiše prekid isplate novčane naknade u stavu (1) tačka b) brisati riječi „iz opravdanih razloga", budući da svaka osoba koja se odjavi sa evidencije iz bilo kojeg razloga, opravdanog ili neopravdanog, gubi status nezaposlene osobe, te samim tim i prestaje i pravo na isplatu novčane naknade.

Posebno naglašavamo da ostajemo pri mišljenju koje smo ranije dali na Prednacrt i Nacrt ovog zakona, da je potrebno pristupiti sveobuhvatnoj reformi kompletnog sistema rada Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje kao krajnjih pružatelja usluga u posredovanju u zapošljavanju. Također ističemo i kontinuirane zahtjeve za izmještanje obaveze plaćanja zdravstvenog osiguranja za nezaposlene osobe na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja, kako bi se imala stvarna slika o broju nezaposlenih osoba koji su sastavni dio radno aktivnog stanovništva, a izdvojili oni koji su na evidenciji samo kako bi ostvarili pravo na zdravstveno osiguranje.

Naprijed nabrojane okolnosti neminovno ukazuju na nužnost reformisanja kompletnog sistema posredovanja u zapošljavanju, čime bi se osiguralo da se Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje primarno bave poslovima posredovanja u zapošljavanju i kreiranju uspješnih aktivnih mjera zapošljavanja na tržištu rada.

Dostavljeno:
1x Naslov
1x a/a

MINISTAR

Antonio Šimunović

Bosna i Hercegovina, Zenica, Kučukovići br. 2
Telefon: 032/460-680; Fax: 032/460-682; e-mail: min.rad@zdk.ba

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
VLADA
Stručna služba Vlade

Bosnia and Herzegovina
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
ZENICA-DOBOJ CANTON
GOVERNMENT
Expert Service of the Government

Broj: 02-1-02-11294-2/25
Zenica, 11.06.2025. godine

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU POLITIKU I IZBJEGLICE
N/R MINISTRA

PREDMET: Mišljenje o Nacrtu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba - traži se

Veza: *Akt Stručne službe Skupštine, broj: 01-02-11294-1/25 od 09.06.2025. godine*

Poštovani,

Stručna služba Skupštine Zeničko-dobojskog kantona je, aktom broj: 01-02-11294-1/25 od 09.06.2025. godine, dostavila Vladi Zeničko-dobojskog kantona akt Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, broj: 03-02/1-2675/22 JKB od 29.05.2025. godine, protokolisan, brojem: 01-02-11294/25 od 04.06.2025. godine, u prilogu kojeg je Nacrt Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, sa molbom da razmotri Nacrt Zakona i dostavi mišljenje na isti Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike.

Akt Stručne službe Skupštine, broj: 01-02-11294-1/25 od 09.06.2025. godine, odnosno Nacrt Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, dostavlja vam se kao nadležnom ministarstvu, na postupanje.

Potrebno je, da shodno aktu Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, pripremite materijal za razmatranje na sjednici Vlade, shodno odredbama člana 25. i člana 28. Poslovnika o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 10/21), kako bi se blagovremeno postupilo po navedenom i omogućilo Skupštini Zeničko-dobojskog kantona realizacija obaveze definirane aktom Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

S poštovanjem,

Prilog:
- Akt Stručne službe Skupštine, broj: 01-02-11294-1/25 od 09.06.2025. godine

DOSTAVLJENO:
1x Naslovu,
1x Premijeru Zeničko-dobojskog kantona, na znanje,
1x a/a.

SEKRETAR VLADE
Nedžad Mulagić

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
SKUPŠTINA
Stručna služba

FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
ZENICA-DOBOJ CANTON
CANTON ASSEMBLY

Broj: 01-02-11294-1/25
Zenica, 05.06.2025. godine

09-06-2025

- **ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON**
  VLADA KANTONA
  - n/r premijera Kantona
  - n/r sekretara Vlade Kantona

05

- **MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU POLITIKU I IZBJEGLICE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA**
  n/r ministra

PREDMET: Mišljenje o Nacrtu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba – *traži se*

U prilogu ovog dopisa, dostavljamo vam akt Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, broj: 03-02/1-2675/22 JKB od 29.05.2025. godine, **sa priloženim novim Nacrtom Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Obrazloženjem Nacrta Zakona,** koji je zaprimljen na Protokolu Zeničko-dobojskog kantona dana 04.06.2025. godine, a u Stručnoj službi Skupštine Kantona dana 05.06.2025. godine, **dostavljen i Skupštini Zeničko-dobojskog kantona s molbom da razmotri navedeni Nacrt Zakona i svoje mišljenje na isti dostavi Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema tog akta.**

S tim u vezi, a u cilju postupanja po navedenom aktu Federalnog ministarstva, **molimo vas da nam traženo mišljenje dostavite u roku od 10 dana od dana prijema ovog dopisa kojim vam dostavljamo navedeni Nacrt Zakona**, a koje bi Skupština Kantona imala u vidu prilikom razmatranja Nacrta navedenog Zakona, te na osnovu kojeg bi mogla utvrditi svoje Mišljenje po istom, a potom ga u ostavljenom roku od **30 dana** (tj. najkasnije do 04.07.2025. godine, pošto je 05.07.2025. godine subota) proslijediti Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, kao obrađivaču Nacrta Zakona.

S poštovanjem,

PRILOG: **Kao u dopisu**

SEKRETAR
Ibrahim Avdagić

DOSTAVLJENO:
3 x Naslovu
1 x Svim poslanicima Skupštine Kantona/**05-03**
1 x Komisiji za rad, socijalnu politiku, izbjeglice i zdravstvo Skupštine Kantona/**04-01**
1 x Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, **na znanje/na e-mail: info@fmrsp.gov.ba**
1 x U spis predmeta -**„R“/05-02**

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
Primljeno: 04-06-2025

Org. jed.	Kvalifik. oznaka	Redni broj	Broj priloge
01	02	- 1129	

05-01/25-06/25-1128
05-02
05-03 05.06/25-6

Broj: 03-02/1-2675/22 JKB
Sarajevo, 29.05.2025. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SKUPŠTINE KANTONA

PREDMET: Mišljenje, traži se

Poštovani,

U skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da je oblast socijalne politike u zajedničkoj nadležnosti federalne vlasti i kantona (čl. III.2. i III.3), u prilogu dostavljamo tekst Nacrta Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

S tim u vezi, molimo da razmotrite Nacrt Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, te da vaše mišljenje na isti dostavite Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, najkasnije u roku od 30 dana, od dana prijema ovog akta.

S poštovanjem,

MINISTAR
Adnan Delić

Prilog: kao u tekstu

Dostavljeno:

- Unsko-sanski kanton;
- Posavski kanton;
- Tuzlanski kanton;
- Zeničko-dobojski kanton;
- Bosansko-podrinjski kanton;
- Srednjobosanski kanton;
- Hercegovačko-neretvanski kanton;
- Zapadnohercegovački kanton;
- Kanton Sarajevo;
- Kanton 10.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

N a c r t

ZAKON

O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

Sarajevo, maj 2025. godine

ZAKON
O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se prava i obaveze Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) u utvrđivanju i provođenju ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uvjeti za zapošljavanje, osnovni principi u posredovanju za zapošljavanje, definicija i status nezaposlene osobe i osobe bez zaposlenja, materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme privremene nezaposlenosti i aktivna politika zapošljavanja, organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Federalni zavod), javnih službi za zapošljavanje kantona (u daljnjem tekstu: službi za zapošljavanje), finansiranje ukupne djelatnosti zapošljavanja, te druga pitanja u vezi sa posredovanjem u zapošljavanju, poštujući nadležnosti kantona i njihove različitosti.

Član 2.
(Zabrana diskriminacije)

(1) Nijedna osoba, na osnovu ovog zakona, ne može biti stavljena u nepovoljan položaj zbog: spola, spolnog opredjeljenja, bračnog stanja, porodičnih obaveza, starosti, invalidnosti, trudnoće, zdravstvenog statusa ili nekog drugog ličnog svojstva, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, imovnog stanja, rođenja ili kakve druge okolnosti, rase, boje kože, članstva ili nečlanstva u političkim strankama, sindikatima i nevladinim organizacijama.
(2) Zabranjena je direktna i indirektna diskriminacija, uznemiravanja, seksualno uznemiravanje, poticanje na diskriminaciju, nasilje na osnovu spola, viktimizacija i drugi oblici diskriminacije.
(3) Diskriminacijom se ne smatra uvođenje, donošenje i provođenje privremenih posebnih mjera s ciljem otklanjanja postojeće neravnopravnosti, promovisanja jednakosti i zaštite ravnopravnosti spolova, uključujući norme, kriterije ili prakse koje je moguće objektivno opravdati legitimnim ciljem, a koje moraju biti proporcionalne, primjerene i nužne.

Član 3.
(Rodna neutralnost izraza)

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Član 4.
(Definicija nezaposlene osobe)

(1) Nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona smatra se osoba koja je prijavljena na evidenciju službe za zapošljavanje, sposobno ili djelimično sposobna za rad, u dobi od 15 godina života do ispunjavanja uvjeta za penziju, najkasnije do navršenih 65

godina života, koja nije u radnom odnosu, a koja aktivno traži posao i raspoloživa je za rad.

(2) Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:
   a) se redovno javlja službi za zapošljavanje, te aktivno radi na traženju zaposlenja u skladu sa ovim zakonom i drugim općim aktima;
   b) prihvati i pridržava se programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije;
   c) prihvati, pridržava se i provodi aktivnosti utvrđene individualnim planom zapošljavanja, odnosno sporazumom za uključivanje na tržište rada u skladu sa ovim zakonom;
   d) podnosi molbe poslodavcima, javlja se na oglase i konkurse ili koristi druga sredstva i načine u pronalaženju posla;
   e) provodi i druge aktivnosti u svrhu zapošljavanja.

(3) Nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona ne smatra se osoba koja:
   a) ostvari mjesečno neto primanje od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečno primanje odnosno drugi dohodak, prema propisima o porezu na dohodak koji prelazi mjesečno 35 % prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, odnosno ostvari prihod po bilo kom drugom osnovu koji prelazi mjesečno 35% prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
   b) ima registrirano privredno društvo ili drugo pravno lice, osim osoba koje su pokrenule postupak likvidacije privrednog društva;
   c) ostvaruje dividendu ili dobit po osnovu dionica ili udjela u privrednom društvu koji prelaze mjesečno 35% prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
   d) ima registriran obrt ili srodnu djelatnost, pod uvjetom da se ne nalaze na privremenoj obustavi obavljanja obrta/srodne djelatnosti;
   e) bavi se poljoprivrednom djelatnošću, odnosno osigurana je kao poljoprivrednik po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
   f) ostvari pravo na penziju po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju ili po propisima koji regulišu povoljnije penzionisanje;
   g) redovan je učenik ili student, redovan samofinansirajući student, osim doktoranata koji su redovni studenti;
   h) aktivno ne traži posao i nije raspoloživa za rad;
   i) koja je direktor, član uprave i član upravljačke stukture pravnog lica;
   j) ima status roditelja/njegovatelja u skladu sa posebnim propisima.

(4) Novčane naknade i novčane pomoći, kao i druga primanja koja ostvaruju demobilisani borci, ratni vojni invalidi, civilne žrtve rata i neratni invalidi, kao i korisnici socijalne zaštite, koji ova prava ostvaruju na osnovu posebnih zakona koji regulišu prava na novčanu naknadu, ne smatraju sa prihodom, odnosno dohotkom u smislu stava (3) tačka a) ovog člana.

(5) Novčane naknade ili druga primanja koja osobe ostvaruju po osnovu angažovanja po programu mjera za brže zapošljavanje, stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju ili obuku koju organizuje služba za zapošljavanje ili Federalni zavod, ili stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, ne smatraju se prihodom, odnosno dohotkom u smislu stava (3) tačka a) ovog člana.

(6) Nezaposlene osobe dužne su prijaviti svaku promjenu podataka koji utiču na njihov status, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Član 5.
(Definicija osobe bez zaposlenja)

Osobe koje aktivno ne traže posao, nisu raspoložive za rad i koje ne ispunjavaju uvjete iz člana 4. stav (2) ovog zakona, su osobe bez zaposlenja.

Član 6.
(Prestanak statusa nezaposlene osobe)

(1) Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji osobu kao nezaposlenu ako:

a) zasnuje radni odnos;
b) odbije dva puta uzastopno zaposlenje u okviru stečenog zvanja, odnosno zanimanja i radnog iskustva u okviru stručne spreme upisanog u evidencijskom listu ili individualnom planu zapošljavanja, bez opravdanog razloga;
c) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla iz člana 4. stav (2) ovog zakona;
d) svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca, osim ako zaposlenje odbije iz razloga što poslodavac redovno ne ispunjava obaveze prema radnicima u pogledu isplate plaća i obaveznih doprinosa;
e) bude zatečena na radu od strane nadležne inspekcije bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i bez prijave na obavezna osiguranja;
f) registrira privredno društvo ili drugo pravno lice;
g) ostvari prihod po bilo kom osnovu u visini određenoj u članu 4. stav (3) tačka a) ovog zakona;
h) registrira obrt ili srodnu djelatnost;
i) registrira poljoprivrednu djelatnost;
j) ostvari pravo na penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju ili drugim propisima koji regulišu povoljnije penzionisanje;
k) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, odgojne ili zaštitne mjere u trajanju dužem od 3 mjeseca;
l) odbije uključiti se u obrazovanje na istom stepenu stručne spreme koje je organizirala i koje troškove finansira Služba za zapošljavanje i/ili Federalni zavod, u cilju povećanja mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje;
m) odbije uključiti se u programe prekvalifikacije i dokvalifikacije koje organizira i čije troškove finansira Služba za zapošljavanje i/ili Federalni zavod, u cilju povećanja mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine učešće u programu;
n) navrši 65 godina života;
nj) ne javi se Službi za zapošljavanje u dva uzastopna roka, a ne obavijesti Službu za zapošljavanje o opravdanim razlozima nejavljanja;
o) odjavi se sa evidencije;
p) primi novčanu naknadu u jednokratnom iznosu u skladu sa članom 33. ovog zakona;
r) postane redovan učenik ili student, redovan samofinansirajući student ili student kojem miruju sva prava i obaveze, osim doktoranata koji su redovni studenti;
s) ima status roditelja njegovatelja nakon okončanog postupka revizije u skladu sa posebnim propisima;

š) da netačne ili nepotpune podatke, ili ne prijavi promjenu podataka u skladu sa članom 4. stav (6) i članom 41. ovog zakona;
t) se prestaje voditi usljed smrti;
u) u skladu sa važećim propisima ima utvrđenu trajnu nesposobnost za rad.

(2) Osobe iz stava (1) ovog člana mogu se ponovo prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, s tim da se osobe iz stava (1) tač. b), c), d), e) i š), mogu ponovo prijaviti po proteku roka od šest mjeseci od dana prestanka vođenja na evidenciji.

(3) Nadležna inspekcija rada i Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Porezna uprava), dužne su obavijestiti nadležnu Službu za zapošljavanje o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i prijave na obavezna osiguranja po osnovu radnog odnosa.

(4) Opravdanim razlogom u smislu stava (1) tač. b), l), m) i nj) ovog člana, smatra se bolest, teška bolest ili smrt nezaposlene osobe ili smrt, bolest ili teška bolest člana uže porodice.

(5) Članom uže porodice, u smislu stava (4) ovog člana smatraju se: bračni i vanbračni drug, roditelji i djeca (rođena u braku ili van braka, usvojena ili pastorčad).

(6) Novčane naknade koje ostvare osoba bez zaposlenja po osnovu angažmana u rezervnom sastavu oružanih snaga Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: oružanih snaga) ili koji ostvare po osnovu angažmana u oružanim snagama, po osnovu posebnih propisa koji regulišu službu u oružanim snagama, ne smatraju se prihodom, odnosno dohotkom u smislu člana 4. stav (3) tačka a) ovog zakona.

Član 7.
(Prestanak statusa osobe bez zaposlenja)

(1) Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji osobu kao osoba bez zaposlenja ako:
a) zasnuje radni odnos;
b) bude zatečena od strane nadležne inspekcije na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i bez prijave na obavezna osiguranja;
c) registrira privredno društvo ili drugo pravno osoba;
d) ostvari prihod po bilo kom osnovu u visini određenoj u članu 4. stav (3) tačka a) ovog zakona;
e) registrira obrt ili srodnu djelatnost;
f) registrira poljoprivrednu djelatnost;
g) ostvari pravo na penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju ili drugim propisima koji regulišu povoljnije penzionisanje;
h) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, odgojne ili zaštitne mjere u trajanju dužem od 3 mjeseca;
i) navrši 65 godina života;
j) odjavi se sa evidencije;
k) postane redovan učenik ili student, redovan samofinansirajući student ili student kojem miruju sva prava i obaveze, osim doktoranata koji su redovni studenti;

l) ima status roditelja njegovatelja nakon okončanog postupka revizije u skladu sa posebnim propisima;
m) da netačne ili nepotpune podatke, ili ne prijavi promjenu podataka u skladu sa članom 4. stav (6) i članom 41. ovog zakona;
n) se prestaje voditi usljed smrti;
o) u skladu sa važećim propisima ima utvrđenu trajnu nesposobnost za rad.

(2) Osobe iz stava (1) ovog člana mogu se ponovo prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, s tim da se osobe iz stava (1) tač. b) i m), mogu ponovo prijaviti po proteku roka od šest mjeseci od dana prestanka vođenja na evidenciji.

(3) Nadležna inspekcija rada i Porezna uprava dužne su obavijestiti nadležnu Službu za zapošljavanje o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i prijave na obavezna osiguranja po osnovu radnog odnosa.

DIO DRUGI - ORGANIZACIJA I RAD FEDERALNOG ZAVODA I SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE

Član 8.
(Status i sjedište Federalnog zavoda)

(1) Radi zadovoljavanja potreba u oblasti zapošljavanja, te praćenja kretanja na tržištu rada, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, uspostavljen je Federalni zavod.
(2) Federalni zavod je javna ustanova.
(3) Na osnivanje, registraciju, djelatnost, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad Federalnog zavoda, primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
(4) Rad Federalnog zavoda je javan.
(5) Federalni zavod je pravno lice sa sjedištem u Sarajevu.

Član 9.
(Organi Federalnog zavoda)

(1) Organi Federalnog zavoda su: Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor.
(2) Prilikom imenovanja organa Federalnog zavoda neće se vršiti diskriminacija po osnovu rase, nacionalnog ili etničkog porijekla, vjere, spola, bračnog statusa, ili drugog uvjerenja.

Član 10.
(Upravni odbor)

(1) Federalnim zavodom upravlja Upravni odbor, kao organ upravljanja.
(2) Upravni odbor Federalnog zavoda ima predsjednika i osam članova, od čega je jedan član iz reda reprezentativnog sindikata za teritoriju Federacije i jedan član iz reda reprezentativnog udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije.
(3) Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije), u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 12/03, 34/03 i 65/13).
(4) Upravni odbor imenuje se na period od četiri godine, s tim što se predsjedniku i članovima Upravnog odbora mandat može obnoviti.

(5) Upravni odbor donosi odluke natpolovičnom većinom glasova.
(6) Nadležnost, ovlaštenja i odgovornost Upravnog odbora utvrđuje se statutom, poslovnikom o radu i drugim općim aktima Federalnog zavoda.

Član 11.
(Nadzorni odbor)

(1) Organ kontrole Federalnog zavoda je Nadzorni odbor.
(2) Nadzorni odbor se sastoji od predsjednika i dva člana.
(3) Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava Vlada Federacije na u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine.
(4) Nadzorni odbor se imenuje na period od četiri godine, s tim što se predsjedniku i članovima Nadzornog odbora mandat može obnoviti.
(5) Nadzorni odbor donosi odluke natpolovičnom većinom glasova.
(6) Nadležnost, ovlaštenja i odgovornost Nadzornog odbora utvrđuje se statutom, poslovnikom o radu i drugim općim aktima Federalnog zavoda.

Član 12.
(Direktor)

(1) Direktor rukovodi Federalnim zavodom.
(2) Direktora Federalnog zavoda, na period od četiri godine, imenuje i razrješava Vlada Federacije u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine, s tim što se direktoru mandat može obnoviti.
(3) Nadležnost, ovlaštenja i odgovornost direktora utvrđuje se statutom i drugim općim aktima Federalnog zavoda.

Član 13.
(Savjetodavna komisija)

(1) Federalni zavod ima Savjetodavnu komisiju.
(2) Savjetodavnu komisiju iz stava (1) ovog člana, imenuje Upravni odbor Federalnog zavoda na period od četiri godine.
(3) Savjetodavnu komisiju čini pet članova, odnosno po jedan predstavnik na prijedlog:
a) Reprezentativnog udruženja poslodavaca u Federaciji;
b) Reprezentativnog sindikata u Federaciji:
c) Privredne komore Federacije;
d) Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo);
e) Federalnog zavoda.

Član 14.
(Nadležnost Savjetodavne komisije)

Savjetodavna komisija nadležna je da Federalnom zavodu, odnosno njegovim organima daje:
a) mišljenja u vezi sa razmatranjem politike zapošljavanja i socijalnog osiguranja;
b) preporuke u vezi sa programima zapošljavanja;
c) preporuke u vezi sa programom rada Federalnog zavoda;
d) mišljenja na rad Federalnog zavoda;
e) preporuke u vezi sa poboljšanjem rada Federalnog zavoda;

f) druga pitanja utvrđena poslovnikom o radu Savjetodavne komisije, statutom i drugim općim aktima Federalnog zavoda.

Član 15.

(Nadležnost Federalnog zavoda)

(1) Federalni zavod je nadležan da:

a) prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, uključujući i posebne mjere koje se uvode privremeno radi ostvarivanja stvarne ravnopravnosti na tržištu rada;
b) prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije;
c) upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom;
d) prati, usklađuje i koordinira rad službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije;
e) prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja osoba sa invaliditetom i njihovu profesionalnu rehabilitaciju i osigurava ispunjavanje uvjeta za njihovo zapošljavanje u saradnji sa službama za zapošljavanje, poslodavcima i drugim zainteresiranim grupama i pojedincima;
f) pruža pomoć u realiziranju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlene osobe i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
g) objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju, predlaže mjere i sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti;
h) prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju;
i) predstavlja službe za zapošljavanje u odnosima s organima i službama u Bosni i Hercegovini;
j) odobrava zapošljavanje stranih državljana i osoba bez državljanstva na prijedlog Službe za zapošljavanje, u skladu sa propisima o zapošljavanju stranaca;
k) prati i poduzima mjere za stvaranje uvjeta za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inostranstvu i njihovo radno angažiranje;
l) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i aktima Federalnog zavoda i konvencijama i preporukama MOR-a koje se odnose na oblast rada, zapošljavanja i socijalne politike;
m) podnosi Parlamentu Federacije godišnji izvještaj o radu;
n) podnosi objedinjenje godišnje finansijske planove Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje Ministarstvu, u skladu sa propisima o budžetima Federacije.

(2) Radi postizanja što veće efikasnosti i osiguranja mjera iz tačke a) stava (1) ovog člana, zakonom odnosno propisom kantona mogu se predvidjeti beneficije i olakšice poslodavcima koji otvaraju nova radna mjesta i zapošljavaju veći broj nezaposlenih osoba.

Član 16.

(Organizacija Federalnog zavoda)

(1) Organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđuje se statutom i drugim općim aktima, u skladu sa ovim zakonom.
(2) Federalni zavod podliježe vanjskoj i unutrašnjoj reviziji, u skladu sa zakonom.
(3) Vlada Federacije daje saglasnost na statut i program rada Federalnog zavoda.

Član 17.

(Saradnja Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje)

(1) Federalni zavod sarađuje sa službama za zapošljavanje i kantonalnim organima nadležnim za zapošljavanje u izradi i realizaciji okvirnih programa zapošljavanja od interesa za Federaciju, kao i izradi i realizaciji programa socijalnog zbrinjavanja radnika koji su zbog stečaja, likvidacije, restruktuiranja i privatizacije ostali ili ostaju bez posla.
(2) Federalni zavod u saradnji sa Ministarstvom izrađuje okvirne programe zapošljavanja od interesa za Federaciju.

Član 18.

(Nadležnosti službi za zapošljavanje)

(1) Kantoni su nadležni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi za zapošljavanje, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.
(2) Organizacija službi za zapošljavanje, iz stava (1) ovog člana, utvrđuje se statutom i drugim aktima Službe za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona.
(3) Vlada kantona daje saglasnost na statut i druge akte Službe za zapošljavanje kojima se uređuju pitanja iz stava (2) ovog člana.
(4) Službe za zapošljavanje iz stava (1) ovog člana nadležne su za:
   a) posredovanje u zapošljavanju;
   b) prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu;
   c) informisanje o mogućnosti zapošljavanja;
   d) saradnju s obrazovnim ustanovama, radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca;
   e) provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
   f) utvrđivanje prava osobama za slučaj nezaposlenosti;
   g) izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva u skladu sa posebnim propisima;
   h) donošenje i provođenje programa mjera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano;
   i) druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonima.
(5) Služba za zapošljavanje organizira prikupljanje, razmjenu i objavljivanje statističkih podataka o nezaposlenim osobama i osobama koja traže promjenu zaposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za obavljanje osnovne djelatnosti Službe za zapošljavanje.

(6) Služba za zapošljavanje periodično obavlja ocjenjivanje tržišta rada prema instrukcijama Federalnog zavoda ili Ministarstva u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada.

Član 19.

(Organizacija službi za zapošljavanje)

(1) Na osnivanje, registraciju, organizaciju, djelatnost i prestanak rada Službe za zapošljavanje u kantonu primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
(2) Služba za zapošljavanje podliježe vanjskoj i unutrašnjoj reviziji, u skladu sa zakonom.

Član 20.

(Obaveze službi za zapošljavanje)

(1) Služba za zapošljavanje prati stanje na tržištu rada i prikuplja podatke od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona o njihovim potrebama za radnicima.
(2) Služba za zapošljavanje će, u saradnji sa poslodavcima, svakodnevno provoditi aktivnosti na prikupljanju informacija o slobodnim radnim mjestima u cilju posredovanja u zapošljavanju za nezaposlene osoba.
(3) Služba za zapošljavanje, u cilju provođenja obaveze iz stava (2) ovog člana, na tržištu rada svakodnevo prikuplja podatke o potrebama za radnicima, od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona.
(4) Poslodavci mogu dostavljati Službi za zapošljavanje prijavu o potrebi za radnicima. Služba za zapošljavanje je u obavezi, u slučaju da poslodavac zahtjeva posredovanje, da najdalje u roku od tri dana od dana dostavljanja prijave, oglasi na svojoj oglasnoj tabli i internet stranici potrebu za radnicima, te poduzme potrebne aktivnosti na pronalasku odgovarajuće osobe sa evidencije nezaposlenih osoba, a radi zapošljavanja kod poslodavca.
(5) Službe za zapošljavanje dužne su međusobno sarađivati, koordinirati rad i razmjenjivati informacije o kojima vode službene evidencije.

Član 21.

(Dostavljanje izvještaja)

(1) Službe za zapošljavanje obavezne su Federalnom zavodu dostaviti izvještaje na način i u rokovima predviđenim aktom Federalnog zavoda.
(2) Službe za zapošljavanje obavezne su Federalnom zavodu, najmanje jednom mjesečno dostavljati izvještaje o provođenju aktivnosti iz člana 20. ovog zakona, koji je obavezan objedinjene izvještaje dostavljati, početkom svakog mjeseca za prethodni mjesec Ministarstvu.

DIO TREĆI- EVIDENCIJE U OBLASTI ZAPOŠLJAVANJA

Član 22.

(Vođenje evidencija)

(1) U Službi za zapošljavanje vode se neophodne evidencije:
   a) o nezaposlenim osobama;
   b) zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja;

c) pojedinačne evidencije o svim nezaposlenim osobama;
d) neophodne evidencije za rad službe za zapošljavanje;
e) o poslodavcima koji koriste usluge službi za zapošljavanje u Federaciji.

(2) U Službi za zapošljavanje vode se i pojedinačne evidencije o:
a) nezaposlenim osobama koje aktivno traže posao i raspoložive su za rad, odnosno osobama koje ispunjavanju uvjete iz člana 4. stav (2) ovog zakona;
b) osobama bez zaposlenja koje aktivno ne traže posao i nisu raspoložive za rad, odnosno osobama koje ne ispunjavaju uvjete iz člana 4. stav (2) ovog zakona.

(3) Statistički podaci o osobama iz st. (1) i (2) ovog člana se iskazuju odvojeno u skladu sa njihovim statusom.

Član 23.

(Zaštita podataka o nezaposlenim osobama)

(1) Svaki podatak koji se odnosi na pojedinca, a do kojeg dođu službe za zapošljavanje i Federalni zavod u svom radu, smatrat će se povjerljivom.

(2) Povjerljivi podatak iz stava (1) ovog člana, ne može se dati drugim pravnim ili fizičkim osobama, osim u svrhu posredovanja u zapošljavanju, na osnovu pisane saglasnosti nezaposlenih osoba ili osoba koje traže promjenu zaposlenja, a koja je sastavni dio izjave koju osoba popunjava prilikom prijavljivanja na evidenciju, u skladu sa pravilnikom koji reguliše evidencije u oblasti zapošljavanja.

(3) Služba za zapošljavanje i Federalni zavod dužni su poduzeti sve mjere kako bi osigurali i zaštitili podatke iz st. (1) i (2) ovog člana.

(4) Na lični zahtjev osobe koja se vodi u evidencijama Službe za zapošljavanje ili na zahtjev nadležnih tijela Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona, Služba za zapošljavanje dostavlja podatke o kojima vodi evidencije.

Član 24.

(Dostava podataka nadležnim institucijama i objava godišnjeg izvještaja)

(1) Na zahtjev nadležnih tijela Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona, Služba za zapošljavanje dostavlja podatke iz člana 22. o kojima vodi evidencije.

(2) Služba za zapošljavanje objavljuje godišnji izvještaj o svojim aktivnostima.

Član 25.

(Posredovanje za osobe koje traže promjenu zaposlenja)

Zaposlena osoba koja traži promjenu zaposlenja može se prijaviti Službi za zapošljavanje radi promjene zaposlenja, odnosno radi posredovanja, bez obaveze redovnog javljanja.

Član 26.

(Evidencije u oblasti zapošljavanja)

Sadržaj, sredstva, način, rokove i druga pitanja u vezi sa vođenjem osnovnih evidencija u oblasti zapošljavanja iz člana 22. st. (1) i (2), u skladu sa ovim zakonom, pravilnikom će propisati Ministarstvo.

DIO ČETVRTI – POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU

Član 27.

(Definicija posredovanja u zapošljavanju)

Posredovanje u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, obuhvata sve aktivnosti, radnje i mjere poduzete u skladu sa zakonom, u svrhu povezivanja nezaposlene osobe koja traži zaposlenje, kao i zaposlene osobe koja traži promjenu zaposlenja s poslodavcem kojem je potreban radnik, a radi zasnivanja radnog odnosa, odnosno zaključivanja ugovora o radu.

Član 28.

(Nadležnost za obavljanje posredovanja u zapošljavanju)

(1) Posredovanje u zapošljavanju, iz člana 27. ovog zakona, na teritoriji Federacije obavlja Služba za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona.
(2) Posredovanje u zapošljavanju, iz stava (1) ovog člana, mogu obavljati i privatne agencije.
(3) Dozvolu za rad privatnim agencijama iz stava (2) ovog člana, izdaje i ukida Ministarstvo.
(4) Vlada Federacije uredbom utvrđuje uvjete, način rada i osnivanja privatnih agencija.

Član 29.

(Usluge posredovanja u zapošljavanju)

(1) Usluge posredovanja u zapošljavanju, koje vrši Služba za zapošljavanje, su besplatne.
(2) Usluge iz stava (1) ovog člana, koje vrše privatne agencije, su besplatne za osobe koje traže zaposlenje.
(3) Službe za zapošljavanje i Federalni zavod obavezni su sarađivati sa privatnim agencijama iz člana 28. stav (2) ovog zakona, te razmjenjivati podatke i informacije u svrhu posredovanja u zapošljavanju nezaposlenih osoba u skladu sa ovim zakonom, a u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka.
(4) Službe za zapošljavanje i Federalni zavod mogu u cilju regulisanja prava i obaveza iz stava (3) ovog člana, zaključivati posebne sporazume sa privatnim agencijama iz člana 28. stav (2) ovog zakona.

DIO PETI – OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI I SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH OSOBA

Član 30.

(Materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba)

(1) Radnici osiguravaju svoju materijalnu i socijalnu sigurnost za vrijeme nezaposlenosti, prvenstveno osiguranjem za slučaj nezaposlenosti, u skladu sa ovim i drugim zakonima.
(2) Materijalna i socijalna sigurnost iz stava (1) ovog člana, podrazumijeva:
   a) novčanu naknadu, u skladu sa ovim zakonom;
   b) doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje, u skladu sa ovim i drugim zakonima;
   c) doprinose za zdravstveno osiguranje, u skladu sa ovim i drugim zakonima;
   d) socijalno zbrinjavanje radnika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restruktuiranja i privatizacije ostali ili ostaju bez posla.

Član 31.

(Pravo na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti)

(1) Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja je u trenutku prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka statusa osiguranika radnika u obaveznom osiguranju (status roditelja njegovatelja i dr.), imala najmanje neprekidno osam mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika.

(2) Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme.

(3) Kao vrijeme provedeno na radu iz stava (1) ovog člana, smatra se vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji regulišu sistem poreza i obaveznih doprinosa.

Član 32.

(Visina novčane naknade)

(1) Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlenim osobama, prema posljednjem objavljenom podatku od strane Federalnog zavoda za statistiku.

(2) Novčana naknada iz stava (1) ovog člana, isplaćuje se nezaposlenoj osobi:

a) dva mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela najmanje 8 mjeseci;
b) tri mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od osam mjeseci do jedne godine;
c) četiri mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od jedne godine do tri godine;
d) pet mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od tri do pet godina;
e) šest mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od pet do 10 godina;
f) osam mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 10 do 15 godina;
g) 10 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 15 do 20 godina;
h) 12 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 20 do 25 godina;
i) 15 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 25 do 30 godina;
j) 18 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 30 do 35 godina;
k) 24 mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela više od 35 godina.

(3) Izuzetno, nezaposlena osoba koja je provela u radnom odnosu više od 35 godina i kojoj nedostaju do tri godine penzijskog i invalidskog osiguranja, odnosno godina života, ima pravo na novčanu naknadu do ispunjenja uvjeta za sticanje prava na penziju.

(4) U slučaju ostvarivanja prava na novčanu naknadu u skladu sa programom mjera za socijalno zbrinjavanje radnika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restruktuiranja i

privatizacije ostali ili ostaju bez posla, nezaposlena osoba stiče pravo na novčanu naknadu u visini i dužini iz st. (1) i (2) ovog člana, s tim da se novčana naknada utvrđuje u visini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u prethodnoj godini prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

(5) Kao vrijeme provedeno u radnom odnosu iz stava (2) ovog člana, smatra se vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji regulišu sistem uplate obaveznih doprinosa.

(6) Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog sticanja ovog prava u vrijeme provedeno u radnom odnosu u statusu osiguranika, odnosno radnika, prema članu 31. ovog zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu.

Član 33.

(Novčana naknada u jednokratnom iznosu)

(1) Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njen zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu zavisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu, radi samostalnog ili sa drugom osobom osnivanja privrednog društva, radnje ili drugog oblika obavljanja samostalne djelatnosti.

(2) Nezaposlena osoba kojoj je naknada isplaćena u skladu sa stavom (1) ovog člana, ne može se prijaviti Službi za zapošljavanje prije isteka vremena za koju je primila jednokratnu isplatu.

(3) Nezaposlena osoba kojoj je novčana naknada isplaćena u skladu sa stavom (1) ovog člana, može ponovo steći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjete iz čl. 40. i 41. ovog zakona.

Član 34.

(Zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba)

(1) Zdravstveno osiguranje nezaposlenim osobama iz člana 22. stav (2) tačka a) ovog zakona, osigurava se u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.

(2) Pravo na zdravstveno osiguranje osobe iz stava (1) ovog člana, ostvaruju prema mjestu prebivališta, na osnovu evidencije službi za zapošljavanje iz člana 22. st. (1) i (2) ovog zakona.

(3) Službe za zapošljavanje obavezne su zavodima zdravstvenog osiguranja za osobe iz stava (1) ovog člana, mjesečno vršiti refundaciju novčanih sredstava za ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje.

(4) Službe za zapošljavanje obavezne su mjesečno dostavljati zavodima zdravstvenog osiguranja, podatke o osobama iz člana 22. stav (2) tačka a) ovog zakona, radi ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje.

(5) Službe za zapošljavanje su u obavezi sa zavodima zdravstvenog osiguranja zaključiti sporazum o uređivanju prava i obaveza iz st. (3) i (4) ovog člana.

Član 35.

(Pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje)

(1) Penzijsko i invalidsko osiguranje osigurava se nezaposlenoj osobi, kojoj nedostaju do tri godine penzijskog staža do sticanja prvog uvjeta za starosnu penziju, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju ili po drugim propisima koji regulišu povoljnije penzionisanje.

(2) Pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje iz stava (1) ovog člana, priznaje se nezaposlenoj osobi od dana podnošenja zahtjeva Službi za zapošljavanje do navršenih 65 godina života.

DIO ŠESTI – SOCIJALNA SIGURNOST OSOBA BEZ ZAPOSLENJA

Član 36.

(Socijalna sigurnost osoba bez zaposlenja)

Osobe bez zaposlenja iz člana 22. stav (2) tačka b) ovog zakona, kod službi za zapošljavanje ostvaruju:

a) pravo na zdravstveno osiguranje;

b) pravo na evidenciju.

Član 37.

(Zdravstveno osiguranje osoba bez zaposlenja)

(1) Zdravstveno osiguranje osigurava se osobama bez zaposlenja iz člana 22. stav (2) tačka b) ovog zakona, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.

(2) Pravo na zdravstveno osiguranje osoba iz stava (1) ovog člana, ostvaruje prema mjestu prebivališta, na osnovu evidencije službi za zapošljavanje iz člana 22. stav (2) tačka b) ovog zakona.

(3) Službe za zapošljavanje obavezne su zavodima zdravstvenog osiguranja za osobe iz stava (1) ovog člana, mjesečno vršiti refundaciju novčanih sredstava za ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje.

(4) Službe za zapošljavanje obavezne su mjesečno dostavljati zavodima zdravstvenog osiguranja, podatke o osobama iz člana 22. stav (2) tačka b) ovog zakona, radi ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje.

(5) Službe za zapošljavanje su u obavezi sa zavodima zdravstvenog osiguranja zaključiti sporazum o uređivanju prava i obaveza iz st. (3) i (4) ovog člana.

Član 38.

(Podaci iz evidencije nezaposlenih osoba)

(1) Službe za zapošljavanje obavezne su o osobama bez zaposlenja voditi odgovarajuće evidencije u skladu sa članom 22. ovog zakona.

(2) Službe za zapošljavanje obavezne su na lični zahtjev osobe izdati odgovarajuće uvjerenje ili potvrdu iz evidencije nezaposlenih osoba iz člana 22. stav (2) tačka b) ovog zakona.

(3) Službe za zapošljavanje obavezne su na zahtjev nadležnih tijela Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona, dostaviti podatke iz evidencije nezaposlenih osoba iz člana 22. stav (2) tačka b) ovog zakona.

DIO SEDMI- POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA PO OSNOVU NEZAPOSLENOSTI

Član 39.

(Nadležnost za ostvarivanje prava nezaposlenih osoba)

Nezaposlene osobe ostvaruju prava za vrijeme nezaposlenosti u Službi za zapošljavanje prema mjestu prebivališta.

Član 40.

(Ostvarivanje prava na novčanu naknadu)

(1) Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba, ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno dana odjavljivanja privrednog društva ili drugog pravnog lica, obrta ili djelatnosti.
(2) Nezaposlena osoba koja iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu iz stava (1) ovog člana, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka razloga koji je prouzrokovao propuštanje roka.
(3) Pod opravdanim razlogom iz stava (2) ovog člana smatra se privremena spriječenost za rad po propisima o zdravstvenom osiguranju.
(4) Novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi od prvog dana po prestanku radnog odnosa ako podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz st. (1) i (2) ovog člana.
(5) Novčana naknada ne pripada nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu, na osnovu ovog zakona.
(6) Nezaposlena osoba nema pravo na novčanu naknadu:
   a) kad je svjesno doprinijela prestanku radnog odnosa, odnosno ako je ugovor o radu prestao sporazumom između poslodavca i radnika;
   b) kad se utvrdi da je dobrovoljno napustila posao bez opravdanog razloga, odnosno ukoliko je radni odnos prestao otkazom radnika;
   c) ako je radni odnos prestao usljed teže povrede radne obaveze, na osnovu pravosnažne odluke.

Član 41.

(Podaci za utvrđivanje prava na novčanu naknadu)

Osoba koja podnosi zahtjev za ostvarivanje novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom, dužna je dostaviti Službi za zapošljavanje sve potrebne podatke za utvrđivanje prava, osim podataka koje vodi Porezna uprava u skladu sa posebnim propisima.

Član 42.

(Postupak ostvarivanja prava za vrijeme nezaposlenosti)

1) Služba za zapošljavanje o primljenom zahtjevu za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti odlučuje rješenjem.
2) Protiv rješenja Službe za zapošljavanje iz stava (1) ovog člana, može se izjaviti žalba Federalnom zavodu.
3) Protiv rješenja Federalnog zavoda može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.
4) Pri rješavanju o pravima za vrijeme nezaposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22), ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 43.

(Opravdani razlozi za prestanak radnog odnosa)

(1) Opravdan razlog, u smislu člana 40. ovog zakona, za dobrovoljno prekidanje radnog odnosa postoji u slučaju kada, nezaposlena osoba nema druge prihvatljive mogućnosti nego da prekine radni odnos, u slučaju:

a) seksualnog ili drugačijeg zlostavljanja;
b) diskriminacije ili mobinga u skladu sa propisima iz oblasti rada;
c) uvjeta rada koji ugrožavaju zdravlje ili sigurnost na radu;
d) postupanja poslodavca suprotno važećim propisima;
e) pritisaka koji poslodavac vrši na radnika, zbog članstva u sindikatu ili drugoj organizaciji radnika;
f) ako radnik, zbog zdravstvenog stanja, nije u mogućnosti izvršavati svoje obaveze iz radnog odnosa.

(2) Opravdani razlozi iz stava (1) ovog člana, utvrđuju se na osnovu pravosnažne odluke nadležnog organa.

Član 44.

(Prekid isplate novčane naknade)

(1) Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi prekida se:
a) u toku izdržavanja kazne zatvora ili pritvora, izrečene mjere bezbjednosti, vaspitne ili zaštitne mjere u trajanju dužem od tri mjeseca;
b) kad se iz opravdanih razloga odjavi sa evidencije nezaposlenih;
c) zasnuje radni odnos, odnosno bude prijavljena na obavezna osiguranja kod Porezne uprave.

(2) Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi nastavlja se za ostatak perioda do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu, pod uvjetom da se prijavi Službi za zapošljavanje u roku od 30 dana, po prestanku okolnosti koja je dovela do prekida ako je to za nju povoljnije.

Član 45.

(Dužnost prijavljivanja promijenjenih okolnosti)

Nezaposlena osoba koja ostvaruje prava za vrijeme nezaposlenosti dužna je, u roku od 15 dana, prijaviti nadležnoj Službi za zapošljavanje svaku okolnost koja utiče na promjenu ili prestanak prava.

Član 46.

(Povrat isplaćenih iznosa)

(1) Nezaposlena osoba koja je ostvarila primanje na koje nije imala pravo dužna je vratiti primljene iznose, odnosno nadoknaditi nastale izdatke ako je to pravo ostvarila:
a) na osnovu netačne izjave ili podataka za koje je znala ili morala znati da su netačni;
b) na neki drugi nezakoniti način ili u obimu većem od onoga koji joj pripada;
c) zbog toga što nije prijavila nastale promjene, odnosno okolnosti koje utiču na prestanak prava ili obim njegovog korištenja.

(2) Službe za zapošljavanje su obavezne po službenoj dužnosti donijeti rješenje o vraćanju isplaćenih iznosa novčane naknade iz stava (1) ovog člana.

Član 47.

(Postupanje Službe za zapošljavanje u vezi vraćanja isplaćene novčane naknade)

(1) Ako je na osnovu pravosnažne sudske odluke ili odluke poslodavca, nezaposlena osoba vraćena na rad i ako je poslodavac toj osobi isplatio plaću i uplatio doprinose za period u kojem nije radila, ta osoba je dužna vratiti isplaćene iznose Službi za zapošljavanje, u skladu sa članom 46. ovog zakona.

(2) Služba za zapošljavanje, u smislu stava (1) ovog člana, ima pravo na povrat uplaćenog iznosa obaveznih doprinosa, u skladu sa posebnim zakonom.

Član 48.

(Način povrata isplaćene novčane naknade)

Služba za zapošljavanje može:

a) tražiti vraćanje primljenih iznosa u ratama;
b) osloboditi dužnika obaveze povrata u cjelokupnom iznosu u slučaju njegove smrti.

Član 49.

(Prestanak prava nezaposlene osobe)

Nezaposlenoj osobi prestaju prava utvrđena ovim zakonom ako je:

a) propustila, bez opravdanog razloga, prihvatiti odgovarajuće zaposlenje;
b) dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva;
c) ispunjen jedan od uvjeta iz člana 6. ovog zakona;
d) postupila suprotno članu 45. ovog zakona.

DIO OSMI – FINANSIRANJE

Član 50.

(Način osiguranja sredstava finansiranja)

Sredstva za rad Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje, osiguravaju se, u skladu sa ovim zakonom, iz sljedećih izvora:

a) doprinosa koji se uplaćuju u skladu sa posebnim propisima;
b) kamata ili prihoda Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje;
c) prihoda od pokretne ili nepokretne imovine, koju Federalni zavod i službe za zapošljavanje kupe ili steknu, u skladu sa zakonom;
d) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 51.

(Raspodjela sredstava finansiranja)

Sredstva, iz člana 50. tačka a) ovog zakona, usmjeravaju se Federalnom zavodu u visini od 30%, a službama za zapošljavanje u visini od 70%.

Član 52.

(Način korištenja sredstava finansiranja)

(1) Sredstva iz člana 50. ovog zakona, koriste se za pokrivanje administrativnih troškova Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje, te za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, kao i za realizaciju programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba.
(2) Sredstva iz stava (1) ovog člana, utvrđuju se godišnjim finansijskim planovima, iz člana 56. ovog zakona.

Član 53.

(Raspodjela sredstava)

Sredstva koja pripadaju službama za zapošljavanje, nakon što se odbiju administrativni troškovi, koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, i provođenje mjera za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom.

Član 54.
(Način raspodjele sredstava)

(1) Ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Službi za zapošljavanje dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, Služba za zapošljavanje će iskoristiti preostala sredstva za provođenje mjera za zapošljavanje u skladu sa ovim zakonom.
(2) Ako se utvrdi da su sredstva, koja su na raspolaganju Službi za zapošljavanje, nedovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, Služba za zapošljavanje podnijet će zahtjev Federalnom zavodu za dodjelu nedostajućih sredstava uz mjesečni izvještaj iz člana 57. ovog zakona.

Član 55.
(Način upotrebe sredstava)

(1) Sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu, nakon što se odbiju administrativni troškovi, koriste se za postizanje ravnomjernijeg ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriji Federacije, u skladu sa ovim zakonom.
(2) Federalni zavod objedinjuje sve zahtjeve za dodjelu sredstava, u skladu sa članom 54. stav (2) ovog zakona.
(3) Federalni zavod, uz prethodno odobrenje Ministarstva, dodjeljuje službama za zapošljavanje tražena sredstva za ravnomjernije ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba:

a) ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu dovoljna za dodjelu traženih sredstava, Federalni zavod će iskoristiti preostala sredstva za finansiranje programa za tržište rada, u skladu sa ovim zakonom i pravilima državne pomoći;
b) ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu nedovoljna za dodjelu traženih sredstava, postojeća sredstva će se raspodijeliti proporcionalno svakom zahtjevu za dodjelu sredstava.

(4) Ako su sredstva dobijena udruživanjem iz vlastitih prihoda službi za zapošljavanje i usmjeravanjem iz Federalnog zavoda nedovoljna za ostvarivanje svih prispjelih novčanih naknada za taj mjesec, Služba za zapošljavanje će smanjiti iznos novčane naknade koja se isplaćuje za taj mjesec svim nezaposlenim osobama evidentiranim u Službi za zapošljavanje u omjeru koji će joj omogućiti da isplati novčane naknade.
(5) Federalni zavod obavlja nadzor nad dodijeljenim sredstvima u cilju njihovog korištenja, u skladu sa ovim zakonom.

Član 56.
(Dostavljanje finansijskih planova)

(1) Federalni zavod i službe za zapošljavanje izrađuju i dostavljaju finansijske planove, na način i po postupku predviđenom propisima o budžetima u Federaciji.
(2) Služba za zapošljavanje podnosi godišnji finansijski plan Federalnom zavodu.
(3) Federalni zavod objedinjene finansijske planove iz stava (1) ovog člana, podnosi Ministarstvu.

Član 57.

(Dostavljanje mjesečnih izvještaja)

(1) Služba za zapošljavanje podnosi mjesečni izvještaj o radu Federalnom zavodu.
(2) Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvještaj o radu Ministarstvu sa podacima o finansijskom poslovanju.

DIO DEVETI – NADZOR

Član 58.

(Nadzor nad službama za zapošljavanje)

Federalni zavod u saradnji sa Ministarstvom prati i koordinira rad službi za zapošljavanje, u skladu sa članom 15. stav (1) tačka d) ovog zakona.

Član 59.

(Upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada)

(1) Upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službi za zapošljavanje u kantonu i privatnih agencija, ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona.
(2) Nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda, Službe za zapošljavanje i privatnih agencija, u pogledu primjene ovog zakona, međunarodnih sporazuma i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, obavlja Ministarstvo.

Član 60.

(Inspekcijski nadzor)

(1) Inspekcijski nadzor nad izvršenjem ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona, drugih federalnih propisa i akata, međunarodnih sporazuma u oblasti zapošljavanja obavlja Federalna uprava za inspekcijske poslove.
(2) Poslove inspekcijskog nadzora iz stava (1) ovog člana vrši federalni inspektor rada.
(3) U vršenju inspekcijskog nadzora nadležni inspektor, za utvrđene nepravilnosti preduzima mjere prema općim ovlaštenjima propisanim zakonom kojim se uređuje odgovarajuća oblast inspekcija.
(4) Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje u dijelu koji se tiče obaveze evidentiranja, kontrole i naplate doprinosa vrši Porezna uprava.

DIO DESETI - KAZNENE ODREDBE

Član 61.

(Vrste i visine prekršaja)

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje postupi suprotno članu 2. ovog zakona.
(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se odgovorna osoba kod pravnog lica novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 3.000,00 KM.
(3) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Federalni zavod ili Služba za zapošljavanje ukoliko postupa suprotno čl. 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 34, 37, 38, 42, 46, 55, 56. i 57. ovog zakona.

(4) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Služba za zapošljavanje, Federalni zavod ili privatna agencija ukoliko postupa suprotno čl. 27, 28. i 29. ovog zakona.
(5) Za prekršaj iz st. (3) i (4) ovog člana, kaznit će se odgovorna osoba kod pravnog lica novčanom kaznom od 250,00 KM do 1.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 3.000,00 KM.

DIO JEDANAESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 62.
(Rok za donošenje akata)

(1) Federalni zavod i službe za zapošljavanje dužni su svoje opće akte uskladiti sa odredbama ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
(2) Kantoni su dužni uskladiti svoje propise kojima se uređuje rad službi za zapošljavanje, u skladu sa odredbama ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
(3) Službe za zapošljavanje dužne su sa zavodima zdravstvenog osiguranja zaključiti sporazum o uređivanju prava i obaveza iz člana 34. stav (5) i 37. stav (5) ovog zakona, najdalje u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 63.
(Rok za donošenje pravilnika i uredbe)

(1) Ministarstvo će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik iz člana 26. ovog zakona, usklađen sa odredbama ovog zakona.
(2) Vlada Federacije će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti uredbu iz člana 28. stav (4), usklađenu sa odredbama ovog zakona.

Član 64.
(Uspostavljanje evidencija o nezaposlenim osobama)

Službe za zapošljavanje dužne su u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostaviti evidencije iz člana 22. ovog zakona.

Član 65.
(Uspostavljanje organa Federalnog zavoda)

(1) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, imenovat će se organi Federalnog zavoda, odnosno Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor u skladu sa odredbama ovog zakona.
(2) Danom imenovanja organa iz stava (1) ovog člana, prestaju mandati zatečenim članovima Upravnog odbora i direktoru Federalnog zavoda.
(3) Savjetodavna komisija Federalnog zavoda imenovat će se u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
(4) Danom imenovanja Savjetodavne komisije iz stava (3) ovog člana, prestaju mandati zatečenim članovima Savjetodavne komisije.

Član 66.

(Okončanje pokrenutih postupaka)

Postupci koji nisu okončani do stupanja na snagu ovog zakona, okončat će se po propisima koji su važili u vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava.

Član 67.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH", br. 55/00, 41/01, 22/05 i 9/08).

Član 68.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE
NACRTA ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana III. 2. e), a u vezi sa članom III. 3 (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike, kao i člana IV. A. 20. (1) d), kojim je propisano da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Strategijom zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine (2023-2030) i Programom rada Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, predviđena je izrada novog Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Naime, donošenje navedenog Zakona predstavlja dio reforme zakonodavstva u oblasti zapošljavanja, a u cilju unaprjeđivanja prava nezaposlenih osoba i uređenja sistema posredovanja u zapošljavanju u Federaciji BiH.

S tim u vezi, ovo Ministarstvo je pripremilo tekst Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji je prihvaćen od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (na sjednici Predstavničkog doma održanoj 22. i 23.10.2024. godine i na sjednici Doma naroda održanoj 30.01.2025. godine), koji je donio zaključak da navedeni tekst Nacrta Zakona predstavlja dobru osnovu za izradu Prijedloga Zakona, te zadužio predlagača ovog Zakona da organizuje i sprovede javnu raspravu u trajanju od 60 dana.

Shodno navedenom, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike provelo je javnu raspravu o navedenom tekstu Zakona u trajanju od 60 dana, te nakon provedene javne rasprave formiralo Radnu grupu za izradu konačnog teksta Nacrta Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba sastavljenu od predstavnika Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Ureda premijera Federacije Bosne i Hercegovine, Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog zavoda za zapošljavanje, službi za zapošljavanje, Udruženja poslodavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i delegacije Saveza samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine u Ekonomsko – socijalnom vijeću Federacije Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu navedeno, Radna grupa sačinila je konačan tekst Nacrta Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, uz uvažavanje svih primjedbi, prijedloga ili komentara, koji su u toku provođenja javne rasprave, dostavljeni na tekst navedenog Nacrta Zakona, nakon čega je ovo Ministarstvo isti dostavilo nadležnim organima, radi davanja mišljenja.

Napominjemo da je Bosna i Hercegovina kao članica Međunarodne organizacije rada dužna implementirati ratificirane konvencije ove organizacije, te je prilikom izrade

navedenog teksta Nacrta Zakona izvršeno usklađivanje sa Konvencijom o tripartitinim konsultacijama – C144 (Međunarodni standardi rada, 1976. godina), Konvencijom o najnižoj dobi zapošljavanja (1973. godina) - C138, Konvencijom o nezaposlenosti (1919. godina) – C2, Konvencijom o službi za zapošljavanje (1948. godina) - C88, Konvencijom o diskriminaciji (zapošljavanje i zanimanje, 1958. godina) - C111 i Konvencijom o politici zapošljavanja (1964. godina) -C122.

Kako se ovim zakonom uređuje oblast koja je u zajedničkoj nadležnosti federalne i kantonalnih vlasti, Nacrt Zakona dostavljen je svim skupštinama kantonima u Federaciji BiH, radi pribavljanja mišljenja o istom.

Također, Nacrt Zakona dostavljen je na mišljenje Federalnom zavodu za zapošljavanje i kantonalnim službama za zapošljavanje.

Pored toga, Nacrt Zakona upućen je Savezu samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine, odnosno Delegaciji sindikata u Ekonomsko-socijalnom vijeću za teritoriju Federacije BiH i Udruženju poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, kao reprezentativnim udruženjima radnika, odnosno poslodavaca na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, radi davanja mišljenja.

Nacrt Zakona upućen je Federalnom ministarstva zdravstva, Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, radi davanja mišljenja.

III – USKLAĐENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Imajući u vidu predmet i sadržaj ovog zakona, utvrđeno je da ne postoje odgovarajući izvori prava Europske unije sa kojim je potrebno izvršiti usklađivanje.

IV - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Osnovne odredbe (čl. 1. – 7.)

Ovim članovima propisan je predmet ovog zakona, te su njime uređena prava i obaveze Federacije u utvrđivanju i provođenju ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uvjeti za zapošljavanje, osnovni principi u posredovanju za zapošljavanje, definicija i status nezaposlene osobe i osobe bez zaposlenja, materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme privremene nezaposlenosti i osoba bez zaposlenja, organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje, službi za zapošljavanje, finansiranje ukupne djelatnosti zapošljavanja, te druga pitanja u vezi sa posredovanjem u zapošljavanju. Također, ovim odredbama propisano je da se nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona smatra osoba koja je prijavljena na evidenciju službe za zapošljavanje, sposobna ili djelimično sposobna za rad, u dobi od 15 godina života do ispunjavanja uvjeta za penziju, najkasnije do navršenih 65 godina života, koja nije u radnom odnosu, a koja aktivno traži posao i raspoloživa je za rad, u skladu sa Konvencijom o najnižoj dobi zapošljavanja (1973. godina) - C138. Nadalje, ovim odredbama propisano je kada se smatra da nezaposlena osoba aktivno traži posao, te

kada Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji osoba kao nezaposlenu. Pored toga, propisano je da se osobama bez zaposlenja smatraju osobe koje aktivno ne traže posao, nisu raspoložive za rad i koje ne ispunjavaju uvjete iz člana 4. stav (2) ovog zakona, te kada Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji osobu kao osobu bez zaposlenja.

Organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje (čl. 8.- 21.)

Navedenim odredbama propisana je organizacija, rad, sjedište, registracija, djelatnost, i druga pitanja koja se odnose na rad Federalnog zavoda za zapošljavanje. Također, ovim odredbama propisano je da su organi Federalnog zavoda za zapošljavanje Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor, te način imenovanja, mandati, sastav i druga pitanja u vezi sa navedenim organima. Nadalje, ovim odredbama predviđeno da Federalni zavod za zapošljavanje ima i Savjetodavnu komisiju koju imenuje Upravni odbor, te je propisan način imenovanja, sastav, nadležnosti i druga pitanja u vezi rada Savjetodavne komisije, a u skladu sa Konvencijom o službi za zapošljavanje (1948. godina) - C88. Ovim Nacrtom zakona utvrđeno je da Upravni odbor ima predsjednika i osam članova koje imenuje i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine, od čega je jedan član iz reda reprezentativnog sindikata za teritoriju Federacije i jedan član iz reda reprezentativnog udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije. Također, ovim odredbama uspostavljen je Nadzorni odbor Federalnog zavoda za zapošljavanje, kao organ finansijske kontrole, koji se sastoji od predsjednika i dva člana koje imenuje Vlada Federacije u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine. Na ovaj način se postupa u skladu sa preporukama Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje se odnose na uspostavljanje bolje finansijske kontrole Federalnog zavoda za zapošljavanje. Nadalje, ovim odredbama propisano da je Federalni zavod za zapošljavanje nadležan da prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, praćenje i osiguravanje provođenja utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja, upravljanje sredstvima za osiguranje materijalne i socijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, praćenje, usklađivanje i koordiniranje rada službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije i dr. Također, ovim odredbama je propisano da se organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđuje statutom i drugim općim aktima, u skladu sa ovim zakonom, te da Federalni zavod za zapošljavanje podliježe periodičnoj vanjskoj i unutrašnjoj reviziji, u skladu sa zakonom. Nadalje, ovim odredbama je propisano da Vlada Federacije BiH daje saglasnost na statut i program rada Federalnog zavoda za zapošljavanje. Također, navedenim odredbama je propisano da su kantoni nadležni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi za zapošljavanje, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno. Organizacija službi za zapošljavanje, utvrđuje se statutom i drugim aktima službe za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona, a Vlada kantona daje saglasnost na statut i druga akta službi za zapošljavanje. Službe za zapošljavanje nadležne su za posredovanje u zapošljavanju, prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu za zapošljavanje, informiranje o

mogućnosti zapošljavanja, saradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca, provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima i drugo. Služba za zapošljavanje organizuje prikupljanje, razmjenu i objavljivanje podataka o zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za obavljanje osnovne djelatnosti službe za zapošljavanje. Nadalje, ovim odredbama je propisana obaveza službe za zapošljavanje da prati stanje na tržištu rada i prikuplja podatke od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona o njihovim potrebama za radnicima, da u saradnji sa poslodavcima, svakodnevno provodi aktivnosti na prikupljanju informacija o slobodnim radnim mjestima u cilju posredovanja u zapošljavanju za nezaposlene osobe, da na tržištu rada svakodnevno prikuplja podatke o potrebama za radnicima, od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona i dr. Također, ovim odredbama je propisana obaveza službama za zapošljavanje da Federalnom zavodu dostavljaju izvještaje na način i u rokovima predviđenim aktom Federalnog zavoda, te da najmanje jednom mjesečno dostavlju izvještaje Federalnom zavodu o provođenju aktivnosti iz člana 20. ovog zakona, koji je obavezan da objedinjene izvještaje dostavlja, početkom svakog mjeseca za prethodni mjesec Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike.

Evidencije u oblasti zapošljavanja (čl. 22.- 26.)

Navedenim odredbama propisano je da se u Službi za zapošljavanje vode neophodne evidencije o nezaposlenim osobama, zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja, pojedinačne evidencije o svakoj nezaposlenoj osobi, neophodne evidencije za rad službe za zapošljavanje. U Službi za zapošljavanje vode se i pojedinačne evidencije o nezaposlenim osobama, koje aktivno traže posao i raspoložive su za rad, odnosno osobama koje ispunjavaju uvjete iz člana 4. stav (2) ovog zakona i osobama bez zaposlenja koje aktivno ne traže posao i nisu raspoložive za rad, odnosno osobama koje ne ispunjavaju uvjete iz člana 4. stav (2) ovog zakona. Statistički podaci o navedenim osobama iskazuju se odvojeno u skladu sa njihovim statusom. Na zahtjev nadležnih državnih tijela, Služba za zapošljavanje dostavlja podatke o kojima vodi evidencije. Zaposlena osoba koja traži promjenu zaposlenja može se prijaviti Službi za zapošljavanje radi promjene zaposlenja, odnosno radi posredovanja, bez obaveze redovnog javljanja. Sadržaj, sredstva, način, rokove i druga pitanja u vezi sa vođenjem osnovnih evidencija u oblasti zapošljavanja, u skladu sa ovim zakonom, pravilnikom će propisati Ministarstvo.

Posredovanje u zapošljavanju (čl. 27.- 29.)

Ovim odredbama je propisano da posredovanje u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, obuhvaća sve aktivnosti radnje i mjere poduzete, u skladu sa zakonom, u svrhu povezivanja nezaposlene osoba koja traži zaposlenje, kao i zaposlene osoba koja traži promjenu u zaposlenju, s poslodavcem kojem je potreban radnik, a radi zasnivanja radnog odnosa, odnosno zaključivanja ugovora o radu. Posredovanje u zapošljavanju na teritoriji Federacije obavlja Služba za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona. Vlada Federacije BiH svojim propisom utvrđuje uvjete i način

osnivanja privatnih agencija. Posredovanje u zapošljavanju, mogu obavljati i privatne agencije, u skladu sa ovim zakonom i Uredbom o privatnim agencijama za posredovanje u zapošljavanju. Usluge u posredovanju u zapošljavanju, koje vrši Služba za zapošljavanje i privatne agencije su besplatne za osobe koje traže zaposlenje. Službe za zapošljavanje i Federalni zavod za zapošljavanje obavezni su sarađivati sa privatnim agencijama, te razmjenjivati podatke i informacije u svrhu posredovanja u zapošljavanju nezaposlenih osoba. Službe za zapošljavanje i Federalni zavod mogu u cilju regulisanja prava i obaveza mogu zaključivati posebne sporazume sa privatnim agencijama u skladu sa odredmama ovog zakona.

Osiguranje za slučaj nezaposlenosti i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba (čl. 30.- 35.)

Ovim odredbama je propisano da radnici osiguravaju svoju materijalnu i socijalnu sigurnost za vrijeme nezaposlenosti, prvenstveno osiguranjem za slučaj nezaposlenosti, u skladu sa ovim i drugim zakonima, te da materijalna i socijalna sigurnost podrazumijeva novčanu naknadu, doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje, doprinose za zdravstveno osiguranje, u skladu sa ovim i drugim zakonima i socijalno zbrinjavanje radnika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restruktuiranja i privatizacije ostali ili ostaju bez posla. Navedenim članovima je propisano da pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja je u trenutku prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka statusa osiguranika radnika u obaveznom osiguranju (status roditelja njegovatelja i dr.), imala najmanje neprekidno osam mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika. Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme. Kao vrijeme provedeno na radu, smatra se vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji regulišu sistem poreza i obaveznih doprinosa.
Novčana naknada iznosi 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlenim osobama, prema posljednjem objavljenom podatku od strane Federalnog zavoda za statistiku. Izuzetno nezaposlena osoba koja je u radnom odnosu provela više od 35 godina i kojoj nedostaju do tri godine penzijskog i invalidskog osiguranja, odnosno godina života, ima pravo na novčanu naknadu do ispunjenja uvjeta za sticanje prava na penziju. Uvedena je novina u slučaju ostvarivanja prava na novčanu naknadu u skladu sa programom mjera za socijalno zbrinjavanje radnika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restruktuiranja i privatizacije ostali ili ostaju bez posla, nezaposlena osoba stiče pravo na novčanu naknadu u navedenoj visini i dužini, s tim da se novčana naknada utvrđuje u visini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u prethodnoj godini prema podacima Federalnog zavoda za statistiku. Kao vrijeme provedeno u radnom odnosu smatra se vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji regulišu sistem uplate obaveznih doprinosa. Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog sticanja ovog prava u vrijeme provedeno u radnom odnosu u statusu osiguranika, odnosno radnika, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu. Zdravstveno osiguranje nezaposlenim osobama koje aktivno traže posao i raspoložive su za rad, odnosno osobama koje

ispunjavaju uvjete iz član 4. stav (2) ovog zakona, osigurava se u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.Pravo na zdravstveno osiguranje osobe ostvaruju prema mjestu prebivališta, na osnovu evidencije službi za zapošljavanje. Službe za zapošljavanje obavezne su zavodima zdravstvenog osiguranja za osobe bez zaposlenja, mjesečno vršiti refundaciju novčanih sredstava za ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje. Službe za zapošljavanje obavezne su mjesečno dostavljati zavodima zdravstvenog osiguranja, podatke o nezaposlenim osobama koje aktivno traže posao i raspoložive su za rad i osobama bez zaposlenja koje aktivno ne traže posao i nisu raspoložive za rad, radi ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje.
Službe za zapošljavanje su u obavezi sa zavodima zdravstvenog osiguranja zaključiti sporazum o uređivanju prava i obaveza, radi ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje. Odredbama ovog zakona propisao je da se penzijsko i invalidsko osiguranje osigurava nezaposlenoj osobi, kojoj nedostaju do tri godine penzijskog staža do sticanja prvog uvjeta za starosnu penziju, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju ili po drugim propisima koji regulišu povoljnije penzionisanje. Pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje, priznaje se nezaposlenoj osobi od dana podnošenja zahtjeva Službi za zapošljavanje do navršenih 65 godina života.

Socijalna sigurnost osoba bez zaposlenja (čl. 36.-38.)

Osobe bez zaposlenja u skladu sa odredbama ovog zakona, kod službi za zapošljavanje ostvaruju pravo na zdravstveno osiguranje i pravo na evidenciju. Zdravstveno osiguranje osigurava se osobama bez zaposlenja prema odredbama ovog zakona, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju. Pravo na zdravstveno osiguranje osoba bez zaposlenja, ostvaruje prema mjestu prebivališta, na osnovu evidencije službi za zapošljavanje. Službe za zapošljavanje obavezne su zavodima zdravstvenog osiguranja za osobe bez zaposlenja, mjesečno vršiti refundaciju novčanih sredstava za ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje. Službe za zapošljavanje obavezne su mjesečno dostavljati zavodima zdravstvenog osiguranja, podatke o osobama bez zaposlenja, radi ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje. Također, službe za zapošljavanje su u obavezi sa zavodima zdravstvenog osiguranja zaključiti sporazum o uređivanju naprijed navedenih prava i obaveza. Odredbama navedenog zakona propisano je da su službe za zapošljavanje obavezne o osobama bez zaposlenja voditi odgovarajuće evidencije. Službe za zapošljavanje obavezne su na lični zahtjev osobe izdati odgovarajuće uvjerenje ili potvrdu iz evidencije nezaposlenih osoba za osobe bez zaposlenja koje aktivno ne traže posao i nisu raspoložive za rad. Pored toga, propisano je da su službe za zapošljavanje obavezne na zahtjev nadležnih tijela Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona, dostaviti podatke iz evidencije nezaposlenih osoba o osobama bez zaposlenja koje aktivno ne traže posao i nisu raspoložive za rad.

Postupak ostvarivanja prava po osnovu nezaposlenosti (čl. 39.- 49.)

Ovim članovima propisano je da nezaposlene osobe ostvaruju prava za vrijeme nezaposlenosti u Službi za zapošljavanje prema mjestu prebivališta, te da pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno dana odjavljivanja privrednog društva ili drugog pravnog lica, obrta ili djelatnosti, te ukoliko nezaposlena osoba iz

opravdanog razloga propusti rok za prijavu, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka razloga koji je prouzrokovao propuštanje roka. Također, je propisano da novčana naknada pripada nezaposlenom osobama od prvog dana po prestanku radnog odnosa ako podnese zahtjev za novčanu naknadu, odnosno ako osoba podnese zahtjev nakon isteka navedenog roka, novčana naknada joj pripada od dana podnošenja zahtjeva pa do isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu. Novčana naknada ne pripada nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu, na osnovu ovog zakona. Osoba koja podnosi zahtjev za ostvarivanje novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, dužna je dostaviti Službi za zapošljavanje sve potrebne podatke za utvrđivanje prava, osim podataka koje vodi Porezna uprava u skladu sa posebnim propisima, te o primljenom zahtjevu za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti rješenjem odlučuje Služba za zapošljavanje. Osigurana je drugostepenost postupka izjavljivanja žalbi gdje se protiv rješenja Službe za zapošljavanje može izjaviti žalba Federalnom zavodu za zapošljavanje, a protiv rješenja Federalnog zavoda za zapošljavanje može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom. Pri rješavanju o pravima za vrijeme nezaposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno. Nadalje, propisano je da nezaposlena osoba nema pravo na novčanu naknadu kada je svjesno doprinijela prestanku radnog odnosa, odnosno ako je ugovor o radu prestao sporazumom između poslodavca i radnika, te kad se utvrdi da je dobrovoljno napustila posao bez opravdanog razloga. Također, ovim odredbama definisan je pojam opravdanog razloga za dobrovoljno prekidanje radnog odnosa, te je uređeno kada se prekida isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi i kada i pod kojim uvjetima se nastavlja isplata iste. Navedenim članovima je propisano da je nezaposlena osoba koja ostvaruje prava za vrijeme nezaposlenosti dužna u roku od 15 dana, prijaviti nadležnoj Službi za zapošljavanje svaku okolnost koja utiče na promjenu ili prestanak prava. Nezaposlena osoba koja je ostvarila primanje na koje nije imala pravo dužna je vratiti primljene iznose, odnosno nadoknaditi nastale izdatke ako je to pravo ostvarila na osnovu netačne izjave ili podataka za koje je znala ili morala znati da su netačni; na neki drugi nezakoniti način ili u obimu većem od onoga koji joj pripada i zbog toga što nije prijavila nastale promjene, odnosno okolnosti koje utiču na prestanak prava ili obim njegovog korištenja. Službe za zapošljavanje su obavezne po službenoj dužnosti donijeti rješenje o vraćanju isplaćenih iznosa novčane naknade, u skladu sa odredbama navedenog zakona. Navedenim odredbama je propisano postupanje Službe za zapošljavanje u vezi vraćanja isplaćene novčane naknade i to u slučaju ako je na osnovu pravosnažne sudske odluke ili odluke poslodavca, nezaposlena osoba vraćena na rad i ako je poslodavac toj osobi isplatio plaću i uplatio doprinose za period u kojem nije radila, ta osoba je dužna vratiti isplaćene iznose Službi za zapošljavanje. Služba za zapošljavanje ima pravo na povrat uplaćenog iznosa obaveznih doprinosa, u skladu sa posebnim zakonom. U pogledu načina povrata isplaćene novčane naknade, Služba za zapošljavanje može tražiti vraćanje primljenih iznosa u ratama i osloboditi dužnika obaveze povrata u cjelokupnom iznosu u slučaju njegove smrti. Nadalje, ovim članovima je propisano da nezaposlenoj osobi prestaju prava ako je propustila, bez opravdanog razloga, prihvatiti odgovarajuće zaposlenje, dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva, te ako je ispunjen jedan od uvjeta za prestanak statusa nezaposlene osobe,

ukoliko nije u predviđenom roku prijavila nadležnoj Službi za zapošljavanje svaku okolnost koja utiče na promjenu ili prestanak prava.

Finansiranje (čl. 50.- 57.)

Ovim odredbama je propisano da se sredstva za zadovoljavanje potreba iz domena zapošljavanja, te za rad Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje osiguravaju iz doprinosa koji se uplaćuju u skladu sa posebnim propisima, kamata ili prihoda Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje, prihoda od pokretne ili nepokretne imovine koju Federalni zavod za zapošljavanje i službe za zapošljavanje kupe ili steknu, u skladu sa zakonom i drugim izvorima prihoda. Navedena sredstva usmjeravaju se Federalnom zavodu za zapošljavanje u visini od 30%, a službama za zapošljavanje u visini od 70%. Ova sredstva, koriste se za pokrivanje administrativnih troškova Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje. Sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i za realizaciju programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba. Sredstva za pokrivanje administrativnih troškova službi za zapošljavanje i Federalnog zavoda za zapošljavanje utvrđuju se godišnjim finansijskim planovima. Sredstva koja pripadaju službama za zapošljavanje, nakon što se odbiju administrativni troškovi, koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i provođenje mjera za zapošljavanje u skladu sa ovim zakonom. Sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu za zapošljavanje, nakon što se odbiju administrativni troškovi, koriste se za postizanje ravnomjernijeg ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriji Federacije BiH, u skladu sa ovim zakonom. Federalni zavod za zapošljavanje, uz odobrenje Ministarstva, dodjeljuje službama za zapošljavanje tražena sredstva za ravnomjernije ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba. Ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu za zapošljavanje dovoljna za dodjelu traženih sredstava, isti će iskoristiti preostala sredstva za finansiranje programa za tržište rada, u skladu sa ovim zakonom i pravilima državne pomoći. Federalni zavod za zapošljavanje i službe za zapošljavanje izrađuju i dostavljaju finansijske planove, na način i po postupku predviđenom propisima o budžetima u Federaciji, a Služba za zapošljavanje podnosi godišnji finansijski plan Federalnom zavodu, koji objedinjene finansijske planove podnosi Ministarstvu. Služba za zapošljavanje podnosi mjesečni izvještaj o radu Federalnom zavodu. Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvještaj o radu Ministarstvu sa podacima o finansijskom poslovanju.

Nadzor (čl. 58. – 60.)

Ovim odredbama propisano je da Federalni zavod za zapošljavanje u saradnji sa Ministarstvom prati i koordinira rad službi za zapošljavanje. Upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službi za zapošljavanje u kantonu ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona. Nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda za zapošljavanje, službi za zapošljavanje i privatnih agencija, u pogledu primjene ovog zakona i međunarodnih sporazuma obavlja Ministarstvo. Također, inspekcijski nadzor nad izvršenjem ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona, drugih federalnih propisa i akata, međunarodnih sporazuma u oblasti zapošljavanja obavlja

Federalna uprava za inspekcijske poslove, s tim da poslove inspekcijskog nadzora vrši nadležni inspektor rada. U vršenju inspekcijskog nadzora nadležni inspektor za utvrđene nepravilnosti preduzima mjere prema općim ovlaštenjima propisanim zakonom kojim se uređuje odgovarajuća oblast inspekcija. Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje u dijelu koji se tiče obaveze evidentiranja, kontrole i naplate doprinosa vrši Porezna uprava.

Kaznene odredbe (član 61.)

Ovim članom određene su vrste i visine prekršaja, za pravne osoba i odgovorne osoba kod pravne osoba.

Prijelazne i završne odredbe (čl. 62. – 68.)

Navedenim članovima propisano je da su Federalni zavod i službe za zapošljavanje dužni svoje opće akte uskladiti sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, te da su kantoni dužni uskladiti svoje propise kojima se uređuje rad službi za zapošljavanje u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Također, ovim odredbama propisan je da će će Ministarstvo donijeti Pravilnik o evidencijama u oblasti zapošljavanja u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, te da će Vlada Federacije u roku od 12. mjeseci donijeti uredbu o privatnim agencijama za posredovanje za u zapošljavanju. Službe za zapošljavanje dužne su u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostaviti evidencije nezaposlenih lice u skladu sa odredbama ovog zakona. Nadalje, ovim odredbama je propisana obaveza da se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, imenuju organi Federalnog zavoda, tj. Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor, te je propisan rok za imenovanje Savjetodavne komisije Federalnog zavoda za zapošljavanje. Također, propisano je da će se postupci koji nisu okončani do stupanja na snagu ovog zakona, okončati po propisima koji su važili u vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava.

V - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.